

LBRIS

We know
books

Colecția Roman

Lector: Nicoleta Arsenie
Redactor: Aura Christi
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Editura Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RAVINI, VICTOR

Dincolo de Mănăstirea Nebunilor / Victor Ravini. - București :

Ideea Europeană, 2024

ISBN 978-630-333-053-2

821.135.1

Victor Ravini

Dincolo de Mănăstirea Nebunilor

București, 2024

Cuprins

Scrisoarea de dincolo	7
Cum să nu știu?	21
Comunicarea prin tăcere	33
Cu atenția mărită	43
Spovedania lui Totoșu.....	49
Noaptea cu pricina	59
Aurul zăcea acolo unde zăcea	67
Strada cu mai multe nume	73
O pereche de pantofi	84
Mesajul de la Alecu	97
Stai acolo și te uiți!	103
Pacientul nu mai avea ce să zică.....	111
Voi care treceți pragul!	117
Corcodușul memorial.....	139
Cimitirul viu.....	146
Îți arăt eu ție, pehlivanule!.....	155
Trăiască morții!.....	170
Ce este îngropat rămâne așa cum e!	196
Balamucul de rigoare.....	202
Să-i facă lui una ca asta?	218
Până la noi ordine de la Kremlin	231
Spectacolul.....	238
N-a murit imediat, ci mai încolo	250

Care aur?	258
Oricât de bine ascunzi, iese la iveală	271
Dă-ncoace aurul!	285
Cabuco, fost Nabuco.....	307
Ce pinguini?.....	313
Arhiva secretă a lui Assurbanipal	329
O mână caldă de la Degeratu	341
Când nu știi ce să faci.....	350
Strada Yxhammarsgatan	354
Deschiderea testamentului.....	358
Balamucul de pe lume	366
Dincolo de Mănăstirea Nebunilor	381

Scrisoarea de dincolo

Îngrozit, am pus jos telefonul. Victor, prietenul meu cel mai bun, pe care îl chema la fel ca pe mine... Așadar, tizul meu, cu care mă cunoșteam din copilărie... Doamne Dumnezeule, cum e posibil așa ceva? Cel mai bun prieten al meu s-a dus pe drumul întregii lumi și a fost îngropat ieri. El, căruia îi scăpărau ochii după fete pe litoral la Costinești. Parcă îl văd cum s-a luat după una pe plajă, să o ajungă din urmă. Îi fremătau nările ca la armăsari uitându-se după ea. La câțiva pași de ea, aia s-a întors. El era să leșine. Aia era tocmai nevasta lui, care îl căuta, nu știa unde dispăruse el. El și-a revenit în fire și a mințit-o că și el o căuta pe ea. Prietenul meu mult îndrăgit a redevenit pământ.

*Prietenul meu Enkidu s-a dus pe drumul întregii lumi! Însăpăimântătoare e moartea și de neclintit! Aceste cuvinte mi-au fulgerat prin cap. Rânduri tăioase ca un cuțit, din epopeea *Gilgamesh*. Se zice că e cea mai veche operă literară din lume, mai veche decât piramidele egiptene. Nu s-a schimbat nimic de atunci.*

Mi-a răsunat în creieri melodia unei balade suedeze, autor necunoscut, folclor de pe vremea vikingilor. Iat-o în traducerea mea:

Cine poate naviga fără vânt?

Cine poate vâsli fără vâsle?

Cine se poate despărți de prietenul său

Fără să verse lacrimi?

Eu pot naviga fără vânt.

Eu pot vâsli fără vâsle.

Dar nu pot să mă despart de prietenul meu

Fără să vărs lacrimi.

Cine a zis că nordicii au sufletul rece, nu-i cunoștea.

Victor a murit după ce s-a întors dintr-o vizită la prietenul nostru comun Năstea, octogenar, fost ofițer de jandarmi. Însă om cult. Acolo, la Năstea, a băut un păhărel de whisky, s-a dus acasă și a murit. A doua zi a fost găsit lungit pe patul său, mort. Îmbrăcat în pijama și cu plasă pentru păr.

Hm! Nu se moare dintr-un păhărel de whisky, el care era psihiatru și director de spital, un om zdravăn, în cei mai buni ani ai săi. Altceva trebuie să-i fi cauzat moartea. Pe Năstea oricum nu-l pot suspecta. E văr cu tata. Dar mai știi? El își primea pensia de la Ministerul Afacerilor Interne, adică Securitatea și Miliția. *Les amis de mes amis sont les amis de... M.A.I.*

Am fost cu Victor la Năstea de câteva ori și am avut cu el conversații interesante. Mi-a și dat niște cărți cu împrumut. El moștenise o hărăbaie de casă veche. Victor și-a cumpărat un apartament într-o vilă ce se construia ceva mai încolo de casa lui Năstea.

Acolo a murit el, în locuința sa de vară din Carpați. Psihiatrul a murit, nu Năstea. Năstea, după cum spunea el însuși, era nemuritor. Zicea că el murise de atâtea ori, încât devenise imun și n-o să mai moară niciodată. Cine a deschis ușa lui Victor și a constatat că era mort? Cum de i-a venit cuiva ideea să deschidă ușa? Și cum au descuiat-o? El se fereca pe dinăuntru cu mai multe

încuietori și cu zăvoare, pentru că suferea de hoțofobie. Așadar?

Peste vreo săptămână am primit o scrisoare de la el. Locuiam în Suedia, uitasem să vă spun. Sau parcă v-am spus. Sunt atât de năucit și buimăcit de moartea prietenului meu, încât nu-mi revin. Era cu totul altceva decât plăcut să deschid o scrisoare de la tizul meu, din groapă. Parcă îi auzeam vocea din mormânt:

„Dragă Victore (adică eu)!

Aici e îngrozitor de frig și lugubru. Tocmai am sosit și sunt mort de oboseală după atâta drum. La intrare era un pachet care pesemne că o fi stat aici o veșnicie. Probabil de la vreunul din pacienții mei. În pachet era tabloul acela dispărut, știi tu, care se spunea că intrase în pământ. Acum e în posesia mea! Mă grăbesc la bătrânul nostru prieten. Ce păcat că nu ești aici cu noi. Ne lipsești. Când vii și tu aici? Să mai stăm la un păhărel de vorbă cu bătrânul nostru idol nemuritor, care o să ne îngroape pe toți. Sper să ne vedem aici în curând.

Al tău devotat Victor (adică el).”

Nu mai știam despre ce tablou vorbise el cu mine. Oricum, ce importanță mai avea? Era ca și cum mortul mă chema la el.

Prietenul meu a murit în împrejurări de nelămurit. De la Năstea n-am putut afla nimic. Și alți colegi de-ai lui, psihiatri, de-a lungul anilor au murit în mod suspect. Cum ar fi celebrul psihiatru Dan Arthur, cu picioarele atrofiate, imobil într-un cărucior mobil. Vorbisem cu el în ziua precedentă, spre seară, iar a doua zi dimineața mi s-a spus că s-a sinucis. Mă dusesem la el, la spitalul de la Timișul de Jos, și i-am cerut un eseu, despre ce o vrea el, pentru *Caiete de literatură*, la care lucram în Asociația Scriitorilor de la Brașov. A zis că o să caute prin sertar și mi-l dă mâine la prima oră.

A doua zi, am bătut la ușa cabinetului lui. Niște zdrahoni, dacă erau medici, infirmieri sau halterofili, ce or fi fost, îmbrăcați în alb, mi-au spus că se spânzurăse chiar acolo în cabinet, unde vorbisem cu el în seara precedentă.

– S-a spânzurat?! De ce s-a spânzurat?

– De cârligul lămpii din tavan.

La așa răspuns absurd ar fi trebuit să înțeleg că trebuia să încetez cu întrebările, ca să n-o pățesc cumva. Dar pe atunci eram naiv și am vorbit în plus. Mult prea târziu m-a învățat viața să vorbesc mai puțin decât strictul necesar. Am zis ca un prost:

– Ce i-a venit să se spânzure? Ieri-seară îmi promisese că o să îmi dea azi la prima oră un articol pe care să i-l public în revista la care lucrez.

Zdrahonii s-au înțeles din priviri și au sărit pe mine. Mi-au smuls hainele. Mi-au dat o pijama. Trec peste felul cum am reușit să scap din ghearele hienelor. Asta nu e o carte despre mine, ci despre prietenul meu cel mai bun.

Ce îi venise lui Dan Arthur între timp să se sinucidă? El, care avea o nevastă ochioasă, extrem de frumoasă, de întorcea lumea capul după ea, sau mai bine spus, după fundul ei. Și mi-a spus așa, apropo de nimic, că viața sexuală și potența se ameliorează odată cu vârsta. Ce l-o fi apucat să spună asta, nitam-nisam, într-un exces de bucurie nejustificată? O fi fost așa de bucuros și exuberant pentru că luase niscaiva prafuri îmbucurătoare? Prafuri cum știa el, de la dulăpiorul spitalului, unde numai el avea cheia și putea prescrie dozele de rigoare? De ce o fi luat prafurile? De frică și neliniște? Bănuia că i se pregătea ștreangul? De ce i se pregătea? Că știa prea multe confesiuni, în calitate de psihiatru? Sau că dăduse prafuri unor ștabi, cărora nu mai putea să le dea cât

cereau ei? Sau găsiseră pe altul și nu mai aveau nevoie de el? Cam așa se întâmplă când cineva e hârtia igienică a celor puternici. Cezar, Napoleon, Mussolini, Hitler și nenumărați alții au fost folosiți de cei cărora le-au fost folositori, iar apoi au tras apa după ei.

Abia mai târziu am înțeles că zdrahonii ăia în alb îl ucisese. L-or fi sugrumat, l-or fi garotat sau asfixiat și l-au atârnat în ștreang, pentru expertiza juridică. Ei s-au temut să nu dau alarma că sinuciderea lui era suspectă și au vrut să mă ucidă. În scopul de a mă ucide, m-au internat. M-au pus pe șocuri cu insulină. Mă imobilizau și mă injectau. Mă făceau de mă simțeam rău, groaznic de rău. La a nu mai știu a câta comă, m-am simțit nespus de bine și fericit. Ajunsesem în rai și voiam să rămân acolo. Simțeam o fericire imensă și nesfârșită. Îmi părea rău că începeam să mă trezesc și să am dureri în tot corpul, cum nu mai știusem că putea fi vreo durere așa de pătrunzătoare până la oase.

M-am dezmeticit și mi-am dat seama că din coma următoare n-o să mă mai pot trezi. Mi-am luat inima în dinți și am reușit să evadez, așa amețit și fără puteri cum ajunsesem. Portarul plecase pe etaje în sus să stingă luminile și lăsase cheile pe masă. Am descuiat ușa de la intrare, am ieșit și am încuiat ușa pe dinafară. În pijama de spital și cu picioarele goale prin zăpadă, kilometri, noaptea. Am aruncat cheile într-un noian de zăpadă. I-am încuiat în turbinca lui Ion Creangă. Ce dulce e victoria împotriva diavolilor!

Locuiam la parter și am reușit să forțez fereastra. Am zăcut cu febră, fără mâncare și fără medicamente. Hainele mele, cheile și buletinul de identitate îmi rămăseseră la ei. Am mințit la Miliție că l-am pierdut și am cerut să-mi facă buletin nou. Au zis să vin cu buletinul pe care l-am pierdut, ca să-mi facă altul. A doua zi era

altcineva la ghișeu, am mințit că a ars într-un incendiu și mi-au făcut buletin nou.

Peste vreo lună, m-am dus la spital bărbierit și tuns la fel ca Ceaușescu și ca toți securiștii. Înainte aveam barbă și păr lung. Portarul nu mă văzuse și nici n-ar fi avut cum să mă recunoască fără barbă. Am trecut pe lângă el cu pas apăsător de militar în civil și fără să-l salut. S-a ridicat, a luat poziție reglementară și m-a salutat cu mâna la tâmplă. Am intrat la secretariat fără să bat la ușă. I-am poruncit secretarei să-mi dea certificat medical pe numele pe care i l-am arătat scris pe o hârtiuță. Ca să creadă că eram de la Securitate și promisem ordin să aduc acel certificat. S-a intimidat și mi l-a dat fără să zică păs.

Mi-am luat banii retroactiv. Timpul petrecut la balamuc nu e specificat în cartea de muncă și e considerat la vechime pentru pensie. Timpul cât am muncit ilegal pe un șantier și am fost plătit dublu decât înainte de a-mi desface contractul de muncă în mod la fel de ilegal nu e scris în cartea de muncă și nu e considerat la vechime. Treceam peste asta. Nu mor caii când vor șobolanii.

De la balamuc am reușit să evaderez, dar când am fost închis la Securitate nu fusesem în stare să evaderez, deși numai la asta mă gândeam zi și noapte. Eram minor. Însă nu despre mine e vorba aici în carte, ci despre alții. Sistemul carceral din spitale nu era la fel de perfecționat ca închisorile Securității. M-au ținut închis într-o unitate militară de Securitate, de unde nu puteau sări gardul nici măcar soldații în termen. Prin deducție, din întrebările anchetatorilor, am aflat că acolo erau și condamnați politici. Cum am dedus? Simplu.

La unul din interogatorii mi-au pus o singură întrebare: unde era născut tata? Am priceput unde voiau să ajungă și am mințit, ca să nu facă asocierea și să afle

că tata era frate cu nea Voicu. Nea Voicu fusese arestat în toamna anului 1958 și nu se mai știa nimic de el. Rudenia cu nea Voicu ar fi agravat situația mea. Când mi-au dat drumul, am aflat că fusesem închis la Craiova și am spus familiei că nea Voicu era închis acolo și poate că mai trăia.

Lui nea Voicu i-au dat drumul în august 1964, când au fost eliberați toți condamnații politici. El zicea că deținuții auziseră de copiii arestați. Nea Voicu a mai spus că paznicii le ceruseră condamnaților să cedeze din porțiile lor de mâncare, ca să dea copiilor arestați. Noi, copiii, nu eram în porție, pentru că eram în cercetări. Nu știam unii de alții, fiindcă ne țineau izolați. Condamnații n-au acceptat să dea ceva din porțiile lor, oricum insuficiente. Așa că nouă ne-au dat să mâncăm spălătura de la castroanele lor, oasele și zgârciurile pe care le ronțăiseră ei.

Nea Voicu tușea din răspuțeri, scuipa sânge și a murit pe la culesul viilor. Am dedus ulterior, prin excludere, că numai fratele său Oprea, fost jandarm, l-a turmat pe Voicu, ca să pună mâna pe cele patru hectare de pământ arabil ale lui. Voicu mai avea, ca și Oprea și toți frații și surorile lor, cinci rânduri de vie pe rod. Și un petic de pădure în vale, unde sătenii își țineau porcii baltăreți.

Aduceau porcii acasă cu o lună înainte de Crăciun și îi hrăneau cu porumb, să li se facă slănina mai gustoasă. Înainte de colectivizare, nu erau chiar așa de săraci pe cât păreau să fie și trăiau binișor, cu zgârcenia și chibzuală cuvenită. Nu le lipsea nimic. Aveau tot ce le trebuia: boi, car, plug, porci în vale, găștele plecau dimineața la baltă și se întorceau singure, aveau grâu să dea la orățăniile din curte. Rareori mâncau câte o găină. Răzbeau mâncând mămăligă cu ceapă și vindeau produsele, ca să

cumpere mereu pământ, să aibă ce să dea zestre fetelor și băieților când se căsătoreau. Le dădea la fiecare câte patru hectare de pământ, cum primiseră predecesorii lor de la Cuza și Kogălniceanu. După colectivizare n-a mai avut nimeni nimic. Le-a rămas să mănânce doar ce furau de la colectivă. Când îi prindea cu vreun știulete de porumb sub cojoc sau cu cartofi prin buzunare, îi condamna la trei luni muncă silnică în gospodăriile de stat. De stat degeaba.

În mod sigur Oprea primea o pensie de la M.A.I., ca și Năstea. Oprea nu fusese arestat, cum fuseseră arestați jandarmii. Nu toți au fost arestați. Unii au colaborat cu Securitatea, ca Năstea. Voicu era țăran simplu și analfabet ca toți ceilalți din sat. Numai tata a învățat carte și a absolvit Universitatea. Oprea urmase școala de jandarmi.

De ce să-l aresteze tocmai pe Voicu din tot satul? Oprea n-a prea apucat să profite de hectarele și de via lui Voicu. A recoltat doar doi ani, pentru că a venit colectivizarea. A murit în preajma eliberării lui Voicu. Voicu a mâncat coliva lui Oprea, la parastasul de 40 de zile. Important în viață este cine mănâncă coliva cui.

N-aveam de gând să vă spun despre mine și despre familia mea. Dar, fiindcă veni vorba și nu am nimic de tănuit, să vă spun. Că poate nu știți vreun amănunt concret, despre criteriile după care au fost arestați vreo două milioane de români. Desigur, la fiecare a fost altfel. Însă numitorul comun este că toți au fost la fel de „vinovați”.

Comandantul Securității din oraș, căpitanul Pupăză, m-a arestat și mi-a confiscat din podul casei colecția ziarului *Contimporanul*, la care fusese abonat bunicul meu. Zicea că era un ziar subversiv, decadent, imperialist, cosmopolit, burghezo-moșieresc, dușmănos poporului

român și regimului. Cu aceeași frazeologie mi-a mai confiscat cărțile de Jules Verne și *Viața lui Iisus* de Ernest Renan, tradusă în română. Eu nu știam că Pupăză și cu ciracii lui au arestat în aceeași noapte șapte elevi din clasa mea, printre care și pe mine. Fiecare aveam 17 ani. Asta era în 1961. Sâmbătă terminaserăm liceul și am avut banchetul cu profesorii până duminică la ziuă. În noaptea de luni spre marți ne-au arestat. Patru securiști în civil au desfumat ușa cu umărul și au dat buzna în casă ca bandiții.

Am primit de la Ambasada Română din Stockholm formularul pentru cererea de renunțare la cetățenia română exact în ziua când se împlineau niște ani de la data când fusesem arestat de Securitate. Ce coincidență! Mi-am amintit ce a spus Emil Cioran: „Hazardul și coincidențele sunt dovada că Dumnezeu vrea să rămână anonim”. Am considerat această coincidență ca un semn din ceruri, de la Dumnezeu. Sau de la tata, care a ajuns deasupra norilor în urma unui proiectil primit frontal pe frontul de est. Am completat formularul și l-am trimis înapoi în aceeași zi. Pentru ca să obțin cetățenia suedeză, autoritățile suedeze îmi ceruseră adevărul de eliberare (*befrielse*) de sub cetățenia română. Așadar, cunoșteau bine situația din România. Comunismul înapoiase România mai rău decât orice altă țară ocupată de ruși, într-un amestec de feudalism și sclavagism. Totodată un amestec de Stalin, Caragiale și absurd.

În cartea de istorie, când eram elev, Mihai Viteazul era ponegrit că legase țăranii de pământ. Țăranii cărora marii feudali le furaseră pământul ajunseseră în situația de iobăgie. Situația lor era mai rea decât a sclavilor din Antichitate. Sclavii din Antichitate, dacă nu erau prizonieri de război, aveau posibilitatea să-și vândă forța de muncă pe termen limitat. Țăranii iobagi nu aveau